

Кључне информације у вези са мајмунским богињама¹

Симптоми мајмунских богиња

- Симптоми мајмунских богиња обично укључују повишену телесну температуру, интензивну главобољу, болове у мишићима, бол у леђима, слабост, мањак енергије, отечене лимфне жлезде, најчешће на врату, у пазуху и/или у препонама и кожни осип или лезије на кожи;
- Осип обично почиње у року од једног до три дана од почетка повишене телесне температуре и може бити концентрисан на лицу, длановима и табанима;
- Многи пацијенти имају атипични осип који почиње у гениталној или перианалној области, на устима и може се појавити у различитим фазама развоја. Чак и једна или две лезије на кожи могу да указују на инфекцију вирусом мајмунских богиња;
- Симптоми могу нестати сами од себе за две до четири недеље. Лезије коже могу бити малобројне или се пак појављују у великом броју. Могу бити веома болне или праћене сврабом. Ране у устима или отечене лимфне жлезде могу отежати узимање хране или пића што доводи до дехидрације или неадекватне исхране. Неки људи морају бити хоспитализовани да би се ублажио бол или спречиле компликације (секундарне бактеријске инфекције, упала плућа, сепса, запаљење мозга и инфекције рожњаче са могућим губитком вида) које се могу појавити.
- Одојчад и деца, труднице и особе са ослабљеним имунитетом имају већи ризик од озбиљније болести и смртог исхода.

Како се мајмунске богиње преносе са особе на особу

- Различити начини на које се мајмунске богиње могу ширити нису у потпуности познати;
- Људи могу добити мајмунске богиње у блиском контакту, укључујући контакт лицем у лице, кожа на кожу. Лезије коже и слузокожа (као што су ране у устима) садрже инфективни вирус. Гној или крв из лезија коже и красте су посебно заразне. ДНК вируса мајмунских богиња је откривена у сперми. Још није познато да ли се вирус може пренети путем сперме током сексуалног контакта;
- Мајмунске богиње се могу ширити индиректним контактом преко постељине, пешкира, одеће или контаминираних предмета или површина. Ово такође може укључивати предмете као што су прибор за јело или предмети који се користе током сексуалних активности;
- Студије су показале да су неки људи развили имунитет на мајмунске богиње без појаве симптома (субклиничка инфекција). Међутим, није познато да ли особе које немају симптоме могу ширити мајмунске богиње. Такође, није познато колико особа може бити заразна пре него што се појави осип по телу (на пример,

¹ WHO. Risk communication and community engagement (RCCE) for monkeypox outbreaks, 24 June 2022

када се прво од симптома/знакова јави повишена телесна температура или отечене лимфне жлезде);

- Још увек није познато у којој мери може доћи до преношења вируса мајмунских богиња на другу особу капљичним путем услед кратког домета капљица пореклом из респираторног тракта – уста или носа (на пример, када заражена особа са лезијама у устима говори или пева у близини других особа);
- До сада није било извештаја о преношењу вируса мајмунских богиња са човека на животињу.

Мере превенције

- Свако ко има лабораторијски потврђену болест или сумњу на мајмунске богиње треба да се изолује у болници или код куће, у складу са саветом лекара. Избегавањем блиског контакта са другим људима, заражена особа може помоћи у заштити особа око себе;
- Особе које се опорављају од мајмунских богиња код куће треба да заштите друге особе тако што ће остати у посебној просторији све до отпадања красти и потпуног зацељивања лезија на кожи (две до четири недеље од почетка болести), уз обезбеђивање добре вентилације, коришћење одвојеног прибора за јело, пиће и личну хигијену, засебно прање сопственог веша и чишћење заједничког простора, као што је тоалет/купатило након сваке употребе;
- Ако је близак контакт са особом оболелом од мајмунских богиња неизбежан, треба отворити прозоре ради добре вентилације, носити добро постављену заштитну/медицинску маску, носити рукавице за једнократну употребу, очистити руке пре и након додиривања и пажљиво пратити појаву симптома и/или знакова мајмунских богиња током 21-ог дана након последњег излагања оболелој особи. Треба замолити особу са мајмунским богињама да покрије све лезије на кожи тако што ће носити одећу преко кожных промена (оспа/кожна лезија);
- Особе које имају симптоме компатибилне са мајмунским богињама не треба да присуствују догађајима, забавама или другим окупљањима. Ове особе треба да се јаве лекару;
- Смањење броја сексуалних партнера, укључујући анонимне/непознате партнере, може помоћи у превенцији мајмунских богиња;
- Кондоми не штите од мајмунских богиња које се шире контактом кожа на кожу, али пружају заштиту од низа сексуално преносивих инфекција.

У случају изложености мајмунским богињама

- Особе које показују симптоме или су биле у блиском контакту са неким оболелим од мајмунских богиња треба одмах да контактирају свог лекара за савет, тестирање и другу здравствену заштиту;

- Особе које су биле изложене особи оболелој од мајмунских богиња треба пажљиво да прате своје здравствено стање, односно појаву симптома и/или знакова мајмунских богиња током 21-ог дана након последње изложености (мерење телесне температуре два пута дневно и др) и да одмах контактирају здравственог радника ако се било шта од симптома или знакова појави, ради транспорта до одговарајуће здравствене установе и прегледа и дијагностике, односно даљег поступка.